

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Helyben:		Videkre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy héra	1 "	Egy héra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legelőkelőbb araszítás mellett vétetnek fe.

Nemesség és katonaság.

Debreczen, jan. 22.

Valamint Mózes az amalekiták elleni csatában két karjával Aronra és Churra támaszkodott, hogy embereit kitartásra bírja és bátorságra buzdítsa, ugy a párbaj is ama nézettel szemben, mely ellene küzd, a nemességben és katonaságban két támaszszal bír. Ezért oly nehéz a párbaj híveinek seregét megingatni. De ha a támasztékokat elveszszük, porba omlik a becsületbálvány s győz az igazi becsület.

A nemességben ugyanis, ha a nemes személyét ért sérelemtől van szó, még mindig felpirkad az egykori kiváltságos jogi állás tudata, fényes társadalmi emlékeit még mindig az ama korra való csak félig elhomályosodott emlékekkel vattázza ki, mikor a saját kuriáján maga szolgáltatót alattvalóinak igazságot, csak a vele egyenjoguak által hozott ítéletet fogadta el jogérvényesnek és ha önértékét érintve gondolta, rögtön fegyverrel szerzett elégtételt. A nemesség párbaja az osztály öntudat lázadása a polgári kötelesség ellen, mindig egy darab forradalom az egyenjoguság ellen. Bőséges modern műveltség folytán előkelő elfogulatlansággal gondolkozó nemes kell, hogy e szempontból teljesen meghaladottnak tartsa a párbajt és mégis bizonyos

atavisztikus hur rezdül meg bensejében, ha felteszik felőle, hogy becsületügyekben a bíróhoz forduljon s ott adasson magának ítéletet, mint minden más közönséges ember. Reá nézve ennyire nem terjed az állami törvény tekintélye; — ő kihív és kihivatja magát. A becsület még mindig nem szabadult meg archaisztikus bélyegétől, még mindig az osztályokra való tagozottságban rejlik. És éppen a mi nemességünknek, mely mindig oly büszkén és oly odaadással teljesítette nemzeti feladatát, mely 1848-ban önként elhajtotta feudális előjogait s az általános polgári szabadságot és egyenjoguságot hirdette annak tiszta tudatában, hogy a nemzet java, sőt léte egyedül attól függ, hogy a lakosság minden része nemzeti egységgé olvadjon össze: éppen a mi nemességünknek kellene bebizonyítani, hogy gyakorlati cselekvésben itt is feludta magát küzdeni politikai elméleti ismeretének magaslatára.

Az előkelőség érzetének karrikatúrája természetesen nem sokáig maradt el. Ha az előkelőkkel törvény szerinti egyenjoguak vagyunk, akkor egyenlő előkelően akarjuk is adni; és miután lényegben még nem értük el az előkelőséget, — utánoztuk a látszatot. A polgár becsületügyekben azok példáját követte, kiket eddig jobbak gyanánt állítottak eléje; most már csak párbajjal

lehetett tisztára mosni a polgári becsületet. Ezzel a polgár egyenjoguságának garanciáját: a törvényt kompromittálta; a nemesség pedig a legkomikusabb persziflázst szenvedte a személyes becsület védelmének módszere fölött. Halhatatlan dicsősége marad az angol nemességnek, hogy a törvénynek, valamint a módnak, melyben az a sértésekre reagált, ezt az ad absurdum vezetését finom érzéssel felismerte. Mihelyest ismeretessé lett egy, a vászonszakmából való kereskedősegéd párbaja egy hasonló megközelíthetetlenül magas társadalmi állásban levő ifjával, rögtön szégyenlenni kezdte a nemesség a párbajt, kezdeményezésére megalapították Londonban az anti-duellelubot. A mi nemességünknek is elég alkalma lenne már társadalmi üzelmek számos eseménye által ugyanerre a megismerésre, ugyan erre az érzelemre; de mint hogy a párbajt a személyes bátorság és férfias vitézség próbájaként adják ki, — persze jogtalanul, — és az az osztály, melynek a bátorság és vitézség ápolása kiváló kötelessége, a katonaság, a párbajkényszert még gyakorolja, a párbaj visszautasításában a katonaságnak csatlakoznia kellene a nemességhez, hogy ennek a kezdeményezése eredményes és minden irányban győztes legyen.

Tárcza.

Carolához.

Ha a tenger vizén
A tjték se' rendül,
Hullám se' reng színén,
Feltűnik a syrén
S csábos dala zendül.

A ki azt meghalja
Vége annak, vége
Meg van az már halva,
A syrén becsalja
Eltemető mélybe.

Meneküljön onnan
A ki azt meghalja,
Mert ha szíve dobban,
Szerelemre lobban,
A syrén becsalja.

Holdsugáros színén
Mely tenger vizének,
Ha lennél te syrén,
Ott maradnék biz én
Mig becsal az ének.

Tar Zoltán.

Az erősebbik.

Irta: Nagy Endre.

A hajnalba nyult már az este és Pokorny Emma, a festőleány, ugy gondolta, hogy legjobb lesz, ha angolosan távozik, köszönés nélkül. A bohém mulatság elérte már a csúspontját, a mely után okvetlenül már csak az álmos lankadság következhetett. Vágni lehetett már a füstöt a magas, sötét faburkolatu műteremben és a füst fátyolán át fira, bohókásan fölcifrázott alakok keringtek. Egy melankolikus szobrász a hegedűjét gitár módra pengette és egy szomorú románczot énekelt hozzá; a melynek megható refrénjét harsogva ismételték a többiek. —

Emma az előszobába lopódzott, ott magára kapta bő bundáját és a vasrácsos kapu felé indult. De még ki sem lépett az utcára, lépteket hallott a háta mögött. A melankolikus szobrász észrevette a szökését és utána sietett.

— Emma! Hová sietsz?
— Megyek haza. Elég volt már a mulatságotokból. Álmos vagyok.

— És így még? Egyedül?

— Miért ne?

— Hát nem félsz?

— Ugyan kitől? Az olyan ember a ki a mások pénzére les, nem bánt engem. A ki pedig egyebet akarná elvenni... no, az azal majd elhánok én.

Valóban erős leány volt Emma, a szava nem pusztá fenyegetőzés. Sasorrá-

ban, merész szemében, energikus állában és a vékony szemöldökök között árkolódó ránczban csupa elszánt erő nyilatkozott meg. — A szobrász félénk tisztelettel húzódott melléje.

— De azt megengeded, hogy hazáig kísérjelek?

— Ha meggyőzsz arról, hogy ez csak egy szikrányi örömet hoz neked, akkor nagyon szívesen. De ismétlem, hogy kár volna fárastanod magadat értem.

— Oh, Emma!

— Kiléptek az utcára. Téli derekán búbajos tavasz lakott a csöndes művésznegyedben. A pilymallat homálya lékes párával lombosította be a csupasz fákat és a makadám kátyuiból langyos esővíz ragyogott vissza a fehéredő égbolt világába. A gyalogjárót vége végéig cifra vasrácsok szegélyezték, a melyekről a hervadt folyondár szomorú csafatokban lógott le. Azontúl pedig a villák szépséges romantikus körrajzai sötétlettek. Halkan lépegettek egymás mellett, megszólalt a szobrász:

— Oh, Emma!... Én nem nagyon tudok beszélni, de érezni tudok. És ha én megmondanám neked, hogy mit érzek én most... nem, azt én sohasem tudnám elmondani neked.

— Be vagy esipve öregem! — kacagott a leány, de nem volt vig a kacagása.

— Nem vagyok becsipve, hidd el nekem. Egészen józan vagyok, már a menyire józan lehetek melletted... De lásd,

A nagyvilágból.

— **Henrik herceg Amerikában.** Washingtonból jelentik, hogy a képviselőház a Henrik herceg fogadására előirányzott 40 000 dollár engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Cannon azt mondta, hogy egy nagy nemzetnek kötelessége méltóan fogadni olyan nagy nemzetnek a képviselőjét, amely az amerikaiaknak annyit adott a maga testi és szellemi lényéből.

— **Verekedő diákok.** Rómából jelentik, hogy az egyetemen nagy verekedés támadt. A diákok egyrésze meg akarta akadályozni Ferry tanár előadását, mire dulakodás keletkezett, melyben öt diák megsebesült. — Ferry az előadást ennek dacára is megtartotta. Ferryt párthívei viharosan megéljelték.

— **Szerencsés lenség a fonógyárban.** Belfastban a Smithfield féle fonógyár egyik oldalfala bedőlt és magával rántotta a második emelet padlóját. A gombolyító műhelyekben dolgozó munkások és munkásnők a romok alá kerültek. Körülbelül tizenöt ember elhalt. Újfelig a Smithfield féle fonógyár romjai alól 13 holttestet húztak ki. Még néhány embert keresnek.

— **Titokzatos halál.** Gróf Tyszkiewicz Tádé kievi nagybirtokos heves fogfájástól gyötörve olaszországi orvoshoz ment Kievből, egy jó hírű fogorvoshoz. Az orvos azt mondta, hogy öt fogát ki kell húzni, s a műtétet végre is hajította. A gróf azután is roppant fájdalmakat érzett az állkapcsában, mire az orvos valamit rendelt neki, állítólag morfiomot. A gróf roppant fájdalmában jó adagot vett be mire elájult. Öt óráig élesztgették, de hiába, meghalt a legjobb barátjának a karjai közt. A gróf atyja följelentette az orvost, mert valószínűleg a túlerős morfiom adag okozta a fiatal gróf halálát.

— **Farkasok vérengzése.** Belgrádból táviratozzák. Uzika falu közelében farkasok hirtelen megtámadtak egy lakodalomról két

én már sokszor gondoltam, hogy nem jól van az ügy, ahogy van. Elvégre te egy fiatal leány vagy, aki örökké nem élhet egyedül...

A leány harciasan fölkapta a fejét és finom orrcimpái megremegtek.

— Miért? Miért ne élhetnék egyedül? Azt hiszed, hogy félek valamitől? Vagy nem biznám magamban? Hát te nem egyedül élsz-e? És nem élsz egyedül Domokos a medve? És még anyian?

— De Emma! Te leány vagy, mi pedig férfiak!

— Hát aztán? Amikor végigkóboroltam München, Rómát és Páris és tányérokat festettem, hogy legyen miből tanulnom, akkor bezzeg lehettem egymagamra! Te fogalmad sincs arról a sok nyomorról, amit én akkor elszenvedtem. Három laktnak egy hónapos szobában és szalámit vacsoráztam, ha volt szalámim. Akkor bezzeg senki sem jött, hogy kiragadjon az egyedüllétekből. Akkor senki sem mondta, hogy egy leány nem élhet így. Oh, nagyon sokan voltak nyájassak hozzám, kivált amikor nem csufított el nagyon a koplalás. De amit ők kínáltak, azt én becsületesen, büszkén utasítottam vissza mindig. És most itt vagyok egyedül, a magam emberségéből. Az én egyedültelem rengeteg ellentállásnak, lemondásnak, küzdelem-

szánkón hazatérő társaságot. A harcban a farkasok maradtak győztesek. — A társaság tagjai közül senki sem tért haza. Vértócsák jelzik az iszonyu küzdelem helyét.

A mindenki bankárja.

Debreczen, jan. 22.

Így nézzük ebben a nyomorult világban a szűk kézelős, kivasalt nadrágu bankgigérít, a mint rózsaszínű körmét elkelően piszkálja a meleg pánczélszobának elzárt ketreczében. — Sívárgással tekintünk a bőségben uszó bankárra, a kinek palotáját, fogatját mindenki ismert. O a valódi uralkodó, hízogás és hajloagás kísérvén a könyörgést a melylyel váltóra, telekre pénzt kérnek tőle a társadalom hangadó alakjai.

Hát ugyan ki irigyl, ki nézi sívárgással a mindenki bankárját, (mert valódi bankár ő), a magyar királyi pénzeslevélhordót? Pénzt és pénzértéket szállít, eskomtal ő is nagyban és kicsinyben. Ezeket és százezerket visz kocsiján és táskájában, mint kollégája a bankokba. Csak hogy minő nagy a különbség a bankhivatalnok fiákerben robbog tova, mellette szolgálja viszi a táskát. A pénzeslevélhordó sejt kocsija bakján ül, szenvedvén és túrvén viharos szelet, csapkodó esőt, fagyot vagy hőségét. A bankhivatalnok nyugodt kényelemmel végzi számvetését, előbbre való neki, hogy szivarkáját izlése szerint megsodorja s a pénzre váró fél türellemmel álldogál tisztos távolságban előtte; a szegény levélhordó lóhalálában siet, hogy dére elvégezze a kirótt munkát, alázatosan áll a pénzre váró felek előtt és szerényen megköszöni a két krajczár borra-válót: ha kap. A bankos embere gond nélkül, kényelemben él és még szolgálja is nyugodt jólétet élvez, a magyar királyi posta bankárja maga csak szolgál, legfőbb aliszta, a kinek fizetését bérnek hívják, a kire otthon éhező gyermek és napszámba járó feleség vár.

A bankár ur, ha már sehogy sem tudja elszámolni börzedifferenciáit a részvényesek

nek a diadala. Ezt nem szégyellem! ezzel büszkélkedem az egész világ előtt!

— És azt mondom neked, Emma, hogy szeretlek, hogy feleségül akarlak venni, nem azért, mert számlak, hanem mert a magam egyedüllétét nem tudom tovább elviselni és mert... mert én nélküled...

A leány szomorúan megcsóválta a fejét.

— Az nem lehet édes barátom, az lehetetlen.

A szobrász kétségbeesve nyögte;

— Anyira ki nem állhatsz?

— Nem, én szeretlek téged, hiszen te vagy a legaranyosabb czimbora az egész bandában és a művészeted — nohát én mondom neked, hogy te vagy a legerősebb mind között. De még sem lehet. És minél nagyobbnak, minél méltóbbnak látlak magamban, annál lehetetlenebb. Nem tudom, hogy megfogsz érteni, de én már nagyon sokat gondolkoztam róla, — én nem tudok már úgy érezni, mint egy leány. A sok küzdés, nélkülözés, aztán meg a sikerek kemény nyé, büszkévé tettek. Most jó czimbora vagyok, de ha a feleséged volnék, oh, az borzasztó lenne.

Most ugy-e, nevetek, ha egy pajtáspszit adsz, de ha a feleséged volnék és te, az én uram, parancsolóm, közelednél felém, hogy megszökölj, a mikor éppen neked tet-

zsebére, puha szőnyeggel fedett szalonjában valódi angol revolverével fájdalom nélkül szállíttatja magát a másvilágra. A szegény pénzes levélhordó, hitvány négy koronás sietve számolván le, egy gaznak fajszejétől agyoncsapva terül el a földön, hogy ártatlan áldozatképpen megváltsa a foltot, melyet megtévelyedett, nyomorult társuk: Falkai ejtett a magyar levélhordók szény nélküli becsületén.

Járhat a gazdag ur hintón, lakhatik palotában, az ő foglalkozásának nincs nagyobb becsülete, nagyobb tisztelete és nagyobb népszerűsége, mint a mindenki bankárja, a levélhordó foglalkozásának.

Nem csak azért, mert kedves kis levélkékkel és csillogó tallérocskákkal örvendeztet meg, szeretjük, becsüljük, tiszteljük őt. De azért is, mert ez az egész testület hűségével, becsületességével, jóakaratu buzgóságával valójában rászolgált erre. Az életveszedelem, mely nehéz sorsukat kíséri, még inkább felkelti rokonérzésünket és kérjük és követeljük, hogy felettes hatóságuk találja ki a módját, hogy ezt a veszedelmet lehetőleg megelőzhesse.

És kérünk minden becsületos, tisztességes embert, hogy gondtal és szeretettel örködjék a közös barátainkon, figyelmeztesse őket, ha bizonytalan és kétős egzisztenciáikhoz viszi kötelességük útja, kettőzött éberséggel oltalmazza, védje, ha netalán bajba kerülnek.

A közösvári szerencsétlen levélhordó úgy halt meg, mint a jó katona, kötelességének harcmezéjén: meghalt a közönségért, amelynek nagyobb kényelméért hordatja házhoz a posta a büre csábító pénzt. Hátra maradt özvegye és árvái nem lehetnek koldus sorra tasztva: biztosítson nekik az állam tisztességes, nyugodt megélhetést, többet annál, amit a nyugdíjtörvény kiszab. Hogy enyhítsék vele a család fejének borzalmas elvesztését. Hogy a levélhordók összessége a nehéz kötelességek teljesítésénél megnyugvást, biztatást találjon.

szik, — azt hiszem, hogy akkor ki tudnák dobni a szobából. No igen, mert én jóval erősebb vagyok ám nálad! Lehet, hogy ez önzés tőlem, de én megőrülök arra a gondolatra, hogy azért vergődtem fél egyedül, a magam erejéből, azért küzdöttem magamra hagyva, hogy végre elérjem azt, a mit minden elkényeztetett kis leány elér. Én nagyon is drágán szakítottam ki magamat az ő körükből és most nem tudnám odaadni egy férjért az önállóságomat...

Odaérték a leány lakása elé. A szobrász szomorúan lehajtotta a fejét, míg a leány erőteljesen megrángatta a csengőt. A reggeli köd egészen leereszkedett már a városra és a gázlámpák fénye tűzvörösen szivárgott szét benne. E szürke, gombolygó világban immár csak egyedül maradtak ketten: a leány és a legény. Minden egyebet elnyelt magába a tehetetlen köd.

A kapuz léptei hallatszottak már és a szobrász gyorsan sugta a fülébe:

— És soha nem fogsz szeretni senkit? A leány előbb élesen beleézett a fiatal ember szeméibe és aztán busan válaszolta:

— De igen. Majd jön egy kinyalt, kiczifrázott, hiu, elpubult legény és én belefogok szeretni. És ő le fog tiporni engem a művészetemmel együtt. Azt hiszem, hogy így fog történni.

pozíció
tözkodá
nagy f
Bécsbe
Rainer
nagy u
felsége
fogva t
palotába

Er
unokaja
vőjére
var. Ló
édesany
mátkap
nagy eb
ban, a
család
valamer
A meny
czeggel
meg re
jelen le
Széll K
Géza bár
igazságü
el s a k
mai nap
Apponyi
bóir néj

A k
án, dele
a pápa
zéséről
olvasása
és szám
javaslat

A b

Nag
Még en
seket ne
sajátosa
ben is e
ellenkeze

Egy

napokba

fogtak el

Loeickra

arról, ho

Koleti Tr

kérvényt

arra kéri

nek a bo

fogták ez

huszonöt

hogy azé

megtenni

zik a k

ezt az a

viselni.

Ebb

kaztatói,

adása/vá

rok harc

mutat az

ter kuda

a boer

csepp vé

Ezenkívü

tette egy

folytatják

nem ism

lenségét.

Belföldi dolgok

A király ltthon. A király az eddigi diszpozíciók szerint február 2-án több heti tartózkodásra hazaérkezik Budapestre. 11-én nagy fogadás lesz az udvarnál, 19-én pedig Bécsbe utazik ő felsége, hogy jelen legyen a Rainer főherceg aranylakodalmára készülő nagy udvari ünnepélyeken. Két nap múlva ő felsége visszatér a magyar fővárosba s attól fogva több udvari ebéd lesz a budai királyi palotában.

Erzsébet főhercegnő esküvője. Királyunk unokájának, Erzsébet főhercegnőnek esküvőjére már nagyban készülődik a pécsi udvar. Lónyai Elemér grófné, a menyasszony édesanyja és férje, Lónyai Elemér gróf, a mátkapár tiszteletere holnap este 6 órakor nagy ebédet adnak hetzenstorfi kastélyukban, a hol ő felsége a király, az uralkodó család a Windisch Graetz hercegi család valamennyi Bécsben időző tagja részt vesz. A menyasszony, Windisch Graetz Ottó herceggel való egybekelése előtt szerdán teszi meg renunzióját. Az ünnepélyes aktusnál jelen lesznek az összes magyar miniszterek. Széll Kálmán miniszterelnök és Fejérváry Géza báró már Bécsben vannak, Plósz Sándor igazságügyminiszter tegnap dében utazott el s a kabinet többi tagjai is elutaznak a mai nap folyamán. A renunzióján jelen lesz Apponyi Lajos gróf udvarnagy is, a ki e czélból nejevel Bécsbe utazott.

A képviselőház csütörtökön. január hó 23-án, delül 10 órakor ülést tart. Napirendre a pápa — banhidai érdekű vasút engedélyezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása, valamint a vármegyék pénztárai és számvevősegei ellátásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása van kitűzve.

A boerok szabadságharca.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 22.

Nagyon érdekesek a mai értesülések. Még ennyire ellentmondó híreket, terveléseket nem kaptunk egy izben se. Az a leg-sajátosabb, hogy például az angol parlamentben is egymással teljesen homiokegyenest ellenkező nyilatkozatok történtek.

Egy londoni távirat szerint az utóbbi napokban keleti Transzvában sok boert fogtak el, ami némi hatást tett a harczoló boerokra. Kitchenernek sok bizonyítéka van arról, hogy az ellenség demoralizálva van. Keleti Transzvaálból néhány nappal ezelőtt kérvényt küldtek Botha Lajosnak, amelyben arra kérik, hogy vessen mielőbb véget ennek a borzasztó háborúnak. Az angolok elfogták ezt a kérvényt, amelyet mindössze huszonötven irtak alá; azt mondják benne, hogy azért voltak kénytelenek ezt a lépést megtenni, mert feleségük és gyermekük éheznek a koncentrációs táborokban s mert ezt az állapotot nem tudják tovább elviselni.

Ebből azonban nem szabad azt következtetni, hogy most a boerok tömeges megadása várható, annál kevésbbé, mert a boerok harczi kedve változatlan, mit élénken mutat az, hogy Keyper németalföldi miniszter kudarcot vallott békemissziójával, mert a boer vezérek kijelentették, hogy utolsó csepp vérükig folytatni akarják a háborút. Ezenkívül még Leyds ügyvivő is kijelentette egy újságírónak, hogy a boerok addig folytatják a háborút, míg az angolok el nem ismerik a köztársaságok teljes függetlenségét.

Szóval a béke hírek, amelyek ismét nagy számmal keringtek, meg vannak czáfolva. Pedig némely lap már a békefeltételeket is közölte, amelynek alapján Krüger hajlandó volna a fegyvereket letétetni. Ezek szerint a feltételek szerint az angolok is, a boerok is engedtek volna.

A feltételek a következők volnának:

1. Önkormányzat angol feiügyelet alatt.
2. Kegyelem az afrikandereknek.
3. A farmok helyreállítása.
4. A kafterek lefegyverzése.
5. Egy külön intézőség felállítása, mely az aranybányák ügyeit kezelné.

Boer hivatalos körökben határozottan megczáfolják ezeket a híreket. Ugyancsak megczáfolják ezek az értesülések a Vilmos császár és Vilma királynő közbelépéséről szóló híreket.

Feltűnést keltő, hogy most már a francia kabinet is foglalkozott a boerok ügyével. A kamara tegnapi ülésén Berry képviselő felszólalt és csodálkozását fejezte ki, hogy a hágai választott bíróság vonakodik Transzvál és Oránzs köztársaság kérelmét megvizsgálni. Csodálja, hogy Európa ebbe az egyenetlen küzdelembe nem szólt bele. A hatalmak följátnhatják közbenjárásukat anélkül, hogy azt barátságtalan eljárásnak lehetne tekinteni. Lemire abbé ezélezott azokra a reményekre, melyeket ezelőtt Transzválban más hatalmak ébresztettek, valamint egy miniszter szavaira, aki azt mondta, hogy Transzvál az angolok sirja lesz és hozzáteszi, hogy Franciaországnak arra kellene törekednie, hogy a kegyetlen háborúnak végét vessen.

Egyről-másról.

Őszi kép.

Sárgapiros falevelek
Hulldogálnak szerteszét.
Rájuk tette az enyészet
Semmisítő jégkezét.

És hogy hullnak siralmasan
Ködbe, sárba hirtelen
Látásukra gyászos sejtés
Ragadja meg a szívem.

Hulló levél . . . emberélet . . .
Hasonló sors mindenik:
Tavaszi vidám arccal várja
S ősszel sárba temetik.

Őszinte válasz. Ő felsége körutja alkalmával az egyik vidéki városhoz a gazdák is kirukkoltak fogadására, hogy a hivatalos tisztelgés annál sikerültebb legyen.

Ő felsége többeket megszólított közülök, apró kérdéseket intézett hozzájuk.

Többek között egy zömök, jó képű gazdaembertől azt is találta kérdezni:

— Itt lakolt-e a negyvennyolczadiki harcz alatt is?

— Igen is, Fenséges uram! — felelé a kérdezett.

— Aztán járt-e erre az ellenség?

— Nem járt biz itt, kérem alásan, csak a német bitangolt erre mifelénk.

Köd borult a téli világra. Hideg, sűrű fátyolos köd. Mintha csak az emberi sziveket akarná jelképezni.

Fekete szeműnek
Fekete a lelke,
Ha áll sz, hogy a szem.
A léleknek a tükre.

Beszélőgépek muzeuma. Dr. Azonlay indítványára a párisi antropológiai muzeum elhatározta hogy négyszáz fonográfó álló muzeumot rendeznek be. A fonográfók tartalmazni fogják a világ összes nemzetének nyelvét s énekét. Először is Amerikában és Ausztráliában készítenek felvételeket. A hécsi akadémiának tudvalevőleg hasonló gyűjteménye van.

Irodalmi ereklje. Dr. Seybold a türingi egyetem tanára kutatás közben megtalálta a híres »Ezeregyéj« arabs mesék eredeti kéziratát. A több mint hét-nyolczszáz éves kézirat olyan meséket is tartalmaz, melyeket eddig még egyáltalában nem is ismertek.

A szerelemesek ellensége.

— jan. 22.

Az álarcosbálok történetében külön lehet érdemelt ki magának Delaveau Guy. XVIII. Lajos ismert rendőrprefektusa, aki a morál szent nevében elkövetett baklövésével egy-egy egész farsangra való mulatságot szerzett a párisiaknak.

Emberemlékezet óta tudvalevőleg az álarcos bálok voltak a szerelemesek legalkalmasabb találkozóhelyei. Az éles megfigyelő észrevehette, hogy egy-egy fontosabb ponton, valamelyik sarokban a zenekar mellett, a nagy csillár alatt, a bejáratától jobbra s egyéb jelegzetesebb helyeken idegesen, de kitartóan mozog bizonyos órákban néhány maszk; egyszerre csak, talán abban a pillanatban, amikor az óra éppen éjfél mutat, megjelenik egy ur, egy pillanatig kémlelve néz szét, aztán odalép a — mondjuk — pipacsvirágos dómínóhoz:

— Ugye, nem tévedek? — szól ilyenkor egynémely ur.

— Én vagyok! — felel rá a hölgy — Már oly izgatott voltam. Folyton attól féltem hogy rám ismernek. Ez a fehér szektüs ur látja ott az oszlop mögött, az uram barátja; folyton rám leselkedett.

— A csirkefogó . . .

— Egyre az órát néztem s e közben idegesen lestem, mikor éri el a nagymutató a tizenkettőt, amely nekem az ön jövetelét jelentette.

— De pontos voltam; — dicsekszik a férfi — abban a pillanatban, amikor a mutató a tizenkettőt érintette, megjelentem.

Nos, hát Delaveau rendőrprefektus ur tudta, milyen nagy szerepe van álarcosbálokon az órának és ravasz fogással fosztotta meg a szerelemeseket annak a jóbarátjának a támogatásától. Az Opera nézőterén már gyülekezni kezdett a bálközönség, egész sereg terka dominó hullámozott föl s alá. Egyszerre megjelenik két, rendőri egyenruhába bujtott alak.

— Pompásan vannak maszkirozva — szól látásukra nem egy ember.

De egyszerre két szolga is jó nyomukban, vállukon hosszú létrát czipelve. A létrát több helyütt nekitámasztják a falnak, egy rendőrbiztos föluszik és lendít egyet a

falon lévő óra mutatóján. — Néhány percz múlva az Opera valamennyi órája meg volt zavarva; mindegyik más időt mutatott és egyik sem az igazit. A rendesviselek leghevesebb barátja: az óra felmondta a szolgálatot és Delaveau Guy rendőrprefektus ur szentül meg volt győződve, hogy ezzel a ravas fogásával megmentette a közmorált.

Törvényszék.

Zsebtolvaj gyerekek.

Debreczen, jan. 22.

Csupaszkepű, feljettlen gyerekek felett mondott ítéletet tegnap a debreczeni kir. törvényszék. Zolatollára méltó elkényszeredett alakok a vádlottak. Iskolát soha nem láttak halvány fogalmuk sincs az «enyém, tiedről» Közönséges zsebtolvajok s abból élnek a mit másoktól elzselelhetnek.

A vádlottak főnöke Nyitránszky Tamás egy — már többször büntetett 13 éves gyerek, — aki a zsebtolvajlások terén igazi rekordot ért el. Vérében van a gonosz s ez ösztönzi a büntető törvénybe ütköző tetteire. Irni, olvasni nem tud, de majd ügyesebben működik a zsebek kifosztása körül. Valóságos tekintély a többi zsebtolvajok között. Az ő nézete a helyesléssel találkozik s az ő stragériai terve ellen nincs elemondás.

A másik tagja a bandának egy 14 éves fiú. Hunyadi Józsefnek hívják de volt már ő Szilágyi is, meg Kombszky. A hogy jön. Nála a név nem határoz. Azután következik a sorban Horváth István szobafestő inasa. Ez együtt tartott a bandával s a helyett hogy tisztességes mesterségét gyakorolta volna, jobbnak látta a zsebmetszők gárdájába állani.

A negyedik alak a legérdesebb. Görbő tollára méltó elcsenevészedett alak ki azt sem tudja, voltak-e szülői valha. Nincsen annyi helye hova fejét lehajtsa. Vasuti hidak alatt árkok rejtekén húzódik mint a prédára leső vadállat s nappal folytonosan lopáson töri a fejét. Mit is csináljon jegybet? Ki tennitotta volna az Isten ismeretére a mások jogainak tiszteltetésére a munka után szerzendő kenyér megbecsülésért?

Ötödik tagul Gáspár Gábor szerepel. Még csak tízéves fattyú, de ahogy eddig szereplése mutatja, még sokra viheti fel. Most még szerencsésen járt, mert életidejére tekintettel csak tanúképen halgatta ki a törvényszék, már bebizonyult róla, hogy ő is «falazgatott» a többiekkel.

Sok lenne elbeszélni, amit ez a gyerek zsebtolvajbanda elkövetett. Éjjel a Nagyerdőben, vagy más buvóhelyen tartózkodtak, nappal aztán prédára mentek. Eljárásukat rendszeresen siker követte s jó osztalék jutott a hűséges cimboráknak. A korszak azonban addig járt a kutra, hogy végtére eltört. A gyerekbanda a törvényszék elé került, mely tegnap mondott felettük ítéletet.

E szerint Nyitránszky Tamás, a főbűnös egy évi fogházat kapott, melyet javítóintézetben tölt el. Hunyadi József szintén egy évi Horváth István hat hónapi Csizmadia István pedig kilencz hónapi börtönt kaptak.

A vádlottak megnyugodtak a nem remélt enyhe ítéletben, az ügyész azonban felebbezést jelentett be terhükre.

Farkasok támadása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 22.

Remes kalandja volt vasárnap délután Kovács Béla tankei járásbírósgát és Rozs Sándor szolgabírósgái díjoknak.

Kovács Béla vasárnap délután elindult Görbedre sógorához, Fildán Aurél jegyzőhöz s elhívta magával Rozs Sándort is.

Amint elhagyták a vasuti töltést s közel jutottak az erdőhöz egy hatalmas kutyaféle állatot pihantottak meg.

Mikor közelebb jutottak az állatokhoz, csak akkor vették észre, hogy azok nem kutyák hanem farkasok. A két fiatal ember erre jónak látta visszafordulni.

Alig haladtak vissza felé néhány lépést a farkasok is utánuk lépegettek még pedig szaporán.

Erre Kovács Béla és Rozs Sándor futásnak eredtek, a farkasok utánuk. A helység még jó távol volt, a lábuk pedig már-már megtagadta a szolgálatot.

Kétségbeesésükben eszükbe jutott hogy a farkasok félnek a tüztől. A mezőn lévő kukoricakörö-boglyát felgyújtották, s ez által sikerült nekik az ordasokat elriasztani.

A két fiatal ember meg volt mentve, de aznap már nem volt kedvük Görbedre menni.

N A P I H I R E K.

— Névszerinti szavazás. A törvényhatósági bizotmányok 1902. jan. 30. án tartandó közgyűlésén névszerinti szavazás fog megejteni és pedig első ízben. 1) az Oláh ház földjének. 2) az Apafi utcza 145 sz. a teleknek is másodizben a Barcsai féle ház Oadódi földjének elidegenítése felett.

— Kimutatás a légszuszgyárról. A légszuszgyár üzeme 1901. december havában. Termeltetett a hó folyamán 118050 m³ légszusz melynek előállításához 417650 kg. kőszén használtatott el. Az utca világításra elfogyott 21840 m³ légszusz. Az óránál fogasztás pedig 89237 m³ t tett ki. Mint melléktermék december hóban 250610 kg. pirszén és 20890 kg. kátrány termeltetett. Felszereltetett decemberben 96 új láng és 4 új utcaizai lámpa.

— A városi holtok bérléte. A városháza épület boltjainak bérlői, mint említettük, azt kérték a tanácstól, hogy a boltberletet velük újabb tíz évre a régi feltételekkel kössze meg. A véleményezésre felhívott jog és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklétével tartott ülésén foglalkozott a kérelemmel. A bizottság a mai nyomozható üzleti viszonyok, közérdek, czélyszerű ségi okok s a jelenlegi bérlők megbízható ságára tekintettel javasolja, hogy a város 1903 május 1-től hat évre kössön szerződést a régi bérlőkkel. Molnár Lukács kérelmére azonban érdemileg nem nyilatkozott, mert az üzlethelyiség egy részét a városi nyomda czéljaira vették számításba.

— Kinevezés. A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Dzurilla Béla debreczeni lakos, állam

tudományi tédort a debreczeni kir. ítélőtábla ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— A «Vendéglősök Lapja» a legrégebb, legkitünőbb magyar szaklap immár a 18 ik évfolyamába lépett. F lap, a mely a vendéglős szakipart apostoli buzgósággal magyarosította meg, 18 év folyamán élvezetes tartalommal jelenik meg állandóan. Üdvös munkálkodásának egyik kitűzött célja most a borszövetkezetek létesítése, hogy a vendéglősöket a bortermelőkkel direkt érintkezésbe hozza. Egyik dícsérendő tulajdonsága, hogy a monoton száraz szakirányt kerüli, stílusa üde, magyaros és világos. A «Vendéglősök Lapja» előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Szerkesztője Ihász György. Az előfizetéseket Budapest, VII. Akácfa utca 7. szám alá, a kiadóhivatal címére küldendők.

— Két vége van a botnak. A mikor tegnap délután György Mihályné leányához látogatába ment, ki még alig esztendősz asszony, a legépületesebb családi csendéletnek lett szemtanuja: tisztelt veje ura ép akkor bizonyította be a gyakorlatban azt a régi közmondást, hogy az asszony verve jó. Pur Jánost nem zavarta egy csöppet sem az anyós váratlan megjelenése és mikor a napam asszony kissé kemény hangon zörrent rá Pur Jánosra, a tisztelt vő hatyken vágta oda, hogy van a botnak egy második vége is. S hogy e botnak tényleg két vége volt, arról Pur Jánost a lehető legalaposabban meggyőzte anyósa. György Mihályné ugyanis kikapta garázda veje kezéből a botot és azt oly hévvel tánczoltatta meg Pur János becses testrészein a fejtől a lábáig, hogy a tisztelt vő testrészeit vizes borogatásokkal igyekeznek most már rendbe hozni.

— Az egyetemi ifjuság Vázsonyi ellen. Az egyetemi ifjuság tegnapi ülésén felolvasták azt a beszédet, amelyet Vázsonyi Vilmos szombaton a debreczeni kereskedelmi csarnok estélyén tartott. A felolvasott beszéd részletei szerint Vázsonyi a magyar nemzeti hősokeket leszólta. Az egyetemi ifjuság felháborodással kimondta, hogy a képviselőházhoz feliratot intéz és kéri: Valamint a Kossuth gyalázó papot kiüldözték, úgy tegyenek Vázsonyival is, mert ha nem, akkor Vázsonyit az egyetemi ifjuság inzultálni fogja. Egyben felkérlik Kossuth Ferenczet, Barabás Bélát, Thaly Kálmánt és Rákosi Viktort, hogy az 1715. törvény első dekrétuma 49. cikkének törlésére tegyenek lépéseket. Ez a rész Rákóczyt hazaárulónak deklarálja és ma sincs megváltoztatva.

— Éjjeli támadás. Két berugott mesterlegény, Erbe János és Géczer József, az éjjel minden érthető ok nélkül megtámadták az előttük ismeretlen Kál Ferencz szabólegényt. A támadók erőszakkal lehúzták Kál czipőjét és mikor ez tiltakozott a durva erőszak ellen, Erbe az egyik czipő sarkával úgy vágta homlokra Kált, hogy az ajultan terült el a földön. Kál kiabálására több oldalról jöttek emberek, mire a két támadó elmene-kült. A tréfálkozó mesterlegények ellen az eljárást megindították.

— Sertés, mely gyermeket öl. Német-Palkonya pusztáról borzalmat keltő hírt vettünk. Németh Mihályné asszony eltávoznál otthonról egy éves leánykájának gondozását 11 éves fiára bízta. Mialatt a gyermek vizet meríteni ment a közeli kúthoz, a nyitva maradt ajtón a konyha előtt szaglászó sertés bement a lakásba és ott lerágta a gyermek egyik kezét és falát. A kutról visszatérő fiú vérbe borulva találta kis testvérét. Haza

került követelt sére. M

ezelőtt lakos ö gyilkost hogy itt into agy rad me könnyek azonban beállott öngyilkos rokonsá

és ipar azaz es kamara helyiség sorozata Elnöki j galomról rály Fe nyugdíja megüras iraut. 6 Nagy Sá 8. Elnök nyugdíja évi kama

A keresk több ren marai je nak leira nyainak leirata a rend zés a végelac való szak nak leira zolag. 14 nökök fog XV. Ugy deglő ip 16. Több gyűjtéséb tárgyaban betet és berendez térfi fehé nézve.) 17 beadvány nyainak indítvány keresked Kálmán e

eset Ham hivatalnok kor kolc dott. A h borsó fő koldus, elégedve ment ki a lékestől e lába akar gáloz vet ki, mikor lékkel lett ből az ese

— A városnak Dirken A sek voltak madonna ban kibél nem tarto kébe se é pesti orfe sikert arat hogy a vic sony nélkül egyik bécs

került csakhamar az anyja is, de hasztalan követtek el mindent a gyermek megmentésére. Másnap reggelre szegényke meghalt.

— **Öngyilkos lett a feleségeért.** Párnapnál ezelőtt megirtuk hogy Fekete Károly kabai lakos öngyilkosságot követett el. Az öngyilkost behozták Debreczenbe a kórházba hogy itt talán megmenthetik az életnek. Előinté egy látszott hogy Fekete életben marad mert a sikerült operáció után sokkal könnyebben érezte magát. A reménykedés azonban hiábavaló volt, a nagy mértékben beállott sebláz tegnap délután megölte. Az öngyilkos feleségén kívül nagy és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Közgyűlés.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1902. évi január hó 23-án azaz esütörtökön délután 3 és fél órakor a kamara Piac-utca 69. sz. új színházának helyiségében közgyűlést tart, melynek tárgyszorozata következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Elnöki jelentés. 3. Tikkári jelentés az ügyforgalomról. 4. Elnök indítványa néh. Dr. Király Ferencz kamarai tikkár özvegyének nyugdíjaztatása tárgyában. 5. Intézkedés a megválasztott kamarai tikkári állás betöltéséről. 6. Kamarai pénztárnok választása. 7. Nagy Sándor hivatali eljáró nyugdíjaztatása. 8. Elnöki jelentés az 1900. évi kamarai és a nyugdíjalap számadásainak, valamint az 1902. évi kamarai költségvetés feltérjlesztéséről. 9. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak több rendbeli válaszeirata, az 1900. évi kamarai jelentésre vonatkozólag. 10. Ugyanannak leirata a fogyasztási szövetségek viszonyainak megállapítása iránt. 11. Ugyanannak leirata a tanoncz és segéd munkakialakítások rendezése tárgyában. 12. Ugyanannak leirata a végeladások ellenőrzésének rendeltetűn való szabályozása tárgyában. 13. Ugyanannak leirata a czégek nyilvántartására vonatkozólag. 14. Ugyanannak leirata az egyeztető ügyek foglalkozásának szabályozása tárgyában. XV. Ugyanannak leirata a szállodai és vendéglői iparágak képzéséhez kötésére nézve. 16. Több miniszteri leirat a megrendelések gyűjtését szabályozó rendelet módosítása tárgyában: (a műbútorokra, a sodrony ágybetét és rokon készítményekre, a világitási berendezésekre, ablakredőny szövészetre, a férfi fehérmű iparra, egyházi kövekre nézve.) 17. Vig Gy. szolnoki kamarai tanácsos beadványa a szolnoki fakereskedelm viszonyainak rendezése tárgyában. 18. N. taláni indítványok. Debreczen, 1902 január 15. A kereskedelmi és iparkamara nevében: Szabó Kálmán elnök.

— **A hálátlan koldus.** Az alábbi tréfás eset Hannoverben történt meg. Egy városi hivatalnok családja éppen ebédnél ült, mikor koldus jött be s éhségéről panaszokodott. A háziasszony megsajnálta és egy tál borsó főzeléket adott neki szalonnával. A koldus, ugyilátszik, nem nagyon volt megelégedve az ebéddel, mert fanyar arczczal ment ki az előszobába, később pedig főzelékestől eltűnt. Ebéd után a ház ura hivatalába akart menni s miután az eső esett, magához vette esernyőjét. De alig nyitotta azt ki, mikor arca, ruhája, mindene borsófőzelékkel lett tele. A szemtelen koldus bosszúban az esernyőbe öntötte bele a csuszpájt.

— **A két primadonna.** Az osztrák császárvárosnak két legnagyobb primadonnája Dirkens Anna és Pálmay Ilka. Sokáig riválisok voltak, mert soha egy városban két primadonna nem lehet a legelső. De mostanában kibékültek. Sem Dirkens, sem Pálmay nem tartoznak egyik bécsi színház kötelékébe se és míg Dirkens legközelebb a budapesti orfeumban fog előreláthatólag fényes sikert aratni, addig Pálmay Ilka hozzájárul hogy a vidéki közönséget is részesítse verseny nélkül álló művészetében. Lapunknak egyik bécsi barátja írja most nekünk, hogy

ugy Pálmay Ilka, mint Dirkens asszony a Grand Hotelben laknak. Jól tudják, mivel tartoznak a felső köröknek, mert míg Pálmay Ilka, amikor niocsen a színpadon, Krinsky Grófné, addig Dirkens asszony Hammerstein báróné. Az osztrák arisztokraczia e két házasságodott női tagja most a színpadon, mint jó szomszédok elhalmozzák egymást udvari assággal. Ha Pálmay gyengékedik, Hammerstein báróné melegházi virágot küld föl Krinsky grófnénak, míg Krinsky grófné, aki udvariasság tekintetében senki tul nem tesz még szebb csokorral viszonzozza másnap ezt a figyelmet Hammerstein bárónénak, aki különben arról is híras, hogy aki megbántja azt föpofozza a kulcszák mögött. Ilyen hírtelen természetű miatt niocsen hosszas maradásra egy színháznál sem, de azért elismerik még ellenfelei is, hogy Pálmay Ilkának egye dül méltó versenytársa ez idő szerint csakis Dirkens Anna. De ez nem zárja ki, hogy a két arisztokrata asszony egymást édes nevé tészel, mosolyogva üdvözölje, amikor a színpadon lépésházában találkoznak. E; ilyenkor mindenki a két primadonnát nézi és csodálja.

— **Don Juan börtönőr.** A németországi Elbingben történt, hogy az ottani fogház egyik dalaás öre magánóráiban szívesen udvarolt a nőnemű foglyoknak, sőt adandó alkalommal titkos találkákat is rendezett a különben komornak ismert fogház falai között. Sabotsinszky József börtönőrt azonban rajtacsipétek, aki a bűnét még azzal akarta palástolni, hogy hamis tanúzásra csábított többeket. A Don Juan börtönőrt, akinek esete ritka a fogházak világában, példás szigorúsággal két és fél évi fegyházra ítélték el.

— **Tolvaj szakácsné.** Vancsó Pepi szobaleány meleg pártolója volt a takarékoságnak s a kevése jövedelmét szépen félre rakta a következő időkre. A sok szép pénz szemet szurt szakácsnéknak és egy kedvező alkalommal megfosztotta tőle szegény Pepit, aki sirva panaszkolta el szerencsétlen esetét a rendőrség előtt, mely vizsgálatot indított a gyanúsított szakácsné ellen. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy hova tűnt el a szegény Vancsó Pepi megkuporgatott pénze.

Az alsó-idecsi vérengzés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 22.

Megemlékeztünk már arról a vérengzésről, mely Alsó Idecsen történt. A véres esetre vonatkozólag most a következőket írja egy másik tudósítónk:

Folyó hó 18-án a tagosító bíró kiment az alsó idecsi falu közelében levő határba s megkezdte a tagosítást. A nép, nem tudni mi okból, olyannyira zúgolódott és lázongott, hogy a bíró kénytelen volt a munkálatokat abban hagyni s négy esendő fedezete mellett visszatért a faluba.

A falu közepén az időközben mintegy 500 főre növekedett tömeg botokkal, karókkal és kövekkel támadt a bíróra s a kíséretében levő esendőkre. Az őrsvezető hasztalan intette őket csendre és hákesszögre, a lázongás nem csillapult. Akkor szuronnyal kísérelte meg a kis számu esendőresapat a tömeg széjjelverését, de igyekezetük a nagy tömeggel szemben hasztalannak bizonyult.

A folyton növekvő tömeg magatartása mind fenyegetőbbé vált, sőt már hátulról is szorongatták a négy szál esendőt. A növekvő veszély láttára az őrsvezető ismétlen figyelmeztette a tömeget az esetleges löfgyver-használat szomorú következmé-

nyeire, de a nép mindezzel nem törődött, hanem tetteleg támadtak a esendőökre. Az egyik esendőt fejbe is akarták ütni, de ez fegyverével fogva fel a csapát, ennek feláldozásával mentette meg életét. Fegyvere lövésiczelőkre használhatatlanná vált.

Ekkor tüzet vezényelt az őrsvezető. Ennek eredménye az lett, hogy 1 ember holtan s három súlyosan megsebesülve terült el a földön.

A nép erre széjjelfatott, de mivel látta, hogy a esendőök többet nem lőnek, újra támadást intéztek ellenük. A esendőök csak tározva ütték őket lassanként vissza, mintegy 800 lépésnyire, helyről közre fedezet alól czélozva a vad tömegre, hogy a közáportól védve legyenek.

Összesen tizennégy lövést adtak le, egy embernek halálát okozva, tizenkettőt megsebesítve, köztük nyolczat súlyosan. Ez utóbbiak közül egy meghalt, négy pedig haldoklik. Még aznap este kiszált Nagy László hadbíró, százados s szigorú vizsgálatot indított. Tóth h. szakasparancsnok a szászrégeni szakasparancsnokság részéről a véres eseten azonnal a helyszínén termett s megette a szükséges intézkedéseket a rend helyreállítása czéljából.

Színház.

MUSOR.

Csütörtökön Teréz kapitány.

Pénteken. A páholy.

Szombaton. Gasparone.

Vasárnap. d. u. Gyimesi vadvirág. —

Este: A zsidó honved népszimű.

* **A peleskei notárius.** Régi, kedvelt darabja a színháznak Gaal József szinte classicus színdarabja, mely a régi budapesti életet mutatja be. A darab főszereplője, nagyajtai Zajtay István peleskei notárius időmultán valóságos torz alakká lett, mert a személyesítő színésznek inkább a komikus oldaláról fogták fel a darabot. Ujházy mester harmadik vendégfellépteül a darabot választott s megjátszotta banna a notáriust. Magmutatta legelőször, hogy miképen kell a régi nemzeti alakot, kinek hazafias heve gyűlölt minden idegent, a színpadon megszemévesíteni.

Zsuffolt ház gyönyörködött Ujházy notáriusában, melyet a maga természetességében, menten minden sallangtól, állított a szemlélő elé. Az igazi notáriust láttuk, azt a naivságában is erőlyes, nemzeteért lelkesülő, annak higományait tisztelni tudó férfit, ki azt akarná, hogy Budapest, vagyis az akkori Pest is magyar legyen. A felharsanó eljenzés, a tapsvihar igazolta, hogy a mester eltalálta az igazi hangot.

Mindamélt mégis jobban szeretők volna mi Ujházyt más szerepben látni. Van nekünk neki egyes darabokban nagyszerű alkotásai. Végtere Debreczen joggal elvárhatja őt, hogyha vendégszerepelni idejön, a legjobb alakításokat mutassa be. A vendégszereplésnek talán ez a czélja s nem az, hogy negligáljuk a vidéki publikumot. Ezt meg kellett jegyeznünk, anélkül, hogy mélyebb magyarázatba bocsátkoznánk.

Tóti Dorka szerepében Szigeti Lujza sok igyekezettel játszott. Székely Gyula Baczur Gáspár adta elöthűen. Gyönyörű dalai nagy hatást keltettek. Szőke Sándor csikós tánc czal hozta nagy tetszésbe a közönséget, melyet meg kellett ismételnie: Fái Flóra, Nagy Gyula, Szathmáry és Udry nagyban hozzájárultak az est sikeréhez.

Mulatságok.

Ferengi Naptár.

Január 25-én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én, Függetlenségi-Kör tánczes télye.

Január 26-án. Polgári Kör bálja Bikában

Február 1-én. Kőművesek Iparosok és segédek zártkörű tánczestélye Korcában.

Február 1-én. Bohóc estély Bikában.

Február 2-én. Iparos-Kör bálja Bikában

Február 15-én. Filléregylet tea-estélye Bikában.

○ **Vig-estély.** A debreczeni jótékony nő egylet február 5-én (Szerdán), az arany bika szálló disztermében szegényeinek és árváinak javára vacsorával és tánczsal egybe kötött vig-estét rendez, melyre a belépő jegy személyenként 4 korona. Páholy jegy 4 korona. Páholyba lépők személyjegyet váltanak. Jegyek kaphatók: Szent Királyi Tivadar Bartha Kálmán és Zádor Lajos urak üzletében, utóbbi helyen páholy jegyeket is lehet előjegyezni. Felülfizetéseket köszönettel fogad s hirlapilag nyugtáz a nőegylet. Kezdeté 8 órakor.

○ **Tánczestély.** A debreczeni iparos kör által 1902. évi február hó 2-án Vasárnap az arany bika szálló disztermében saját pénztára javára zártkörű tánczestély tartatik, melyre a belépő díj 2 korona. Jegyek előre váltbatók a meghívó előmutatása mellett: Szediák József, Nagy András, Tóth Ferencz, Fridvajszy Rezső és Gyürky Sándor urak üzletében és este a pénztárnál. Zenész: Magyar testvérek. Felülfizetéseket köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

Király-idyll.

— jan. 22.

Valamikor, egy csomó évszázad múltán, valamely régiség buvár egy ásatás alkalmával érdekes leletre bukkant.

Az ásonyomon kibukkan egy arany-érem, mely sammitféle valaha létezett állam forgópénz neméhez nem hasonlatos.

Két, zászlót lengető amorette lésszen rajta látható s körirata megmagyarázza, hogy ezen érem veretett az Erzsébet királykisasszony és Windischgraetz herczeg urfi nászának örök emlékezetére. Amaz eljövendő idők tudós archeológusa előtt valószínűleg érthetetlen lesz a dolog s legfőlegb besorozza a rég volt népek különös lakodalmi szokásai közé.

Ma azonban ez a fénylőn új érem a diadalmas, a mindenható szerelem világszerte respektált monétája. Az amorettek méltán lengetik a győzelmi lobogót, mert ez a nász Amor isten triumfusa.

A trón számolyánál. biborban született királykisasszony, kinek jóságos nagyapja két birodalom koronáját viseli fölkenet fején, szive sugallatára nyújtja kezét a daliás herczegurfnak, ki bár maga is nagy rangu nemből eredett, mégis csak az alattvaló hódolatával volt jogosítva reá föltekinteni.

Hazug önáltatás az istenek alkonya. Ime a száműzött, trónjavesztett szerelem-isten, kit a polgári önzés, megélhetési érdekspekuláció jóformán kiküszöbölt a közemberi ség tüzhelye mellől, melengető otthonra lel a föld legbatalmasabb urainak márványpa-

lotáiban s a divatjanult lovagregények helyett király-idylleket sző.

A romantika nem halt ki, mert természeténél fogva halhatatlan. csak főlebb költözött s azokban az egykor fenségesen hüvös szférákban aratja legszebb diadalait, hol annak előtte csak megtört, lassan elvérzett szivek kerültek áldozati oltárára. Milyen nemes, nagy, jó, igaz ember az a koronás nagyapa!

Különfélék.

+ **A csiga mint ingyencz falat.** Tavaly Párizsban 800.000 kilogramm csigát fogyasztotak el. Ujabbán ugyanis a párizsi ingyencz megint negyon felkepták a közönséges kericsiga és nagy mennyiségben fogyasztják. Mindenfelől szállítják ezeket az apró csigákat Párizsba, a legtöbbet azonban Burgundiából hozzák és 8-9 frankjával árusítják ezért. A burgundiai csigát a r t j á k különben a legizletesebb franczia szőlő nevelői. — A praktikus burgundi szőlőtermelők más mesterséges csigatenyésztést is csinálnak. Sima fakerítéssel veszik körül a csiga telepet, hogy szét ne vándoroljanak. A csiga-éves különben már nem új dolog. A régi Rómában is közkedveltségnek örvendő csemege volt a kericsiga. A régiak még a mesterséges hizlalás-hoz is értettek, amely különös jó izt adott a csiga husának. Így többek közt Eulvius Herpinus borral és liszterrel hizlalta csigáit, amelyek olyan jó hírnévre kaptak a régi rómaiaknál, hogy az előkelő római vendégségek étlapjáról a Fulvius Herpinus csigáinak nem volt szabad hiányzainak.

+ **Villamosság helyett gőze ő.** Míg minálunk Európában a vasuti üzemben a villamosság kezdi mindenfelé kiszorítani a gőzerőt, Amerikában arra is van példa, hogy a villamos berendezés helyett visszashállítják az előbbeni gőzmozdonyu tüzemet. Mint az »Engineering«-nak New Yorkból jelentik a Pennsylvania vasut egyik szakaszán, Mount Holly és Burlington között leszerelik a villamos vasutat és újra gőzerőre rendezik be. A villamfejlesztő telep nem rég légett és a társdság nem épített föl újra. Nem valószínű hogy csupán ez a körülmény okozta volna a társaság abbéli elhatározását, hogy szakít a villamos üzemmel. Más okoknak is kell fenforogniok, amelyek azonban eddig nem ismeretesek.

+ **Liliputi hajó.** Egy Boot nevű amerikai órás egy hajócskát konstruált, amelynek gépezetét komprimált levegő hozza mozgásba. A hajócska motorjának egész magassága két centiméter és összesen harmincz grammot nyom. Ez talán a legkisebb erőgépezete, amelyek tökéletes precizitással működik. Az egész gépezet nemes fémekből, aranyból és ezüstből készült és a legfinomabban van kidolgozva. A perányi, aranyból készült lendítő kerék, ha mozgásban van, alig csinál annyi zajt, mint amennyit egy jókora légy repülésének döngése okoz. A lendítőkerék, átmérete 11 milliméter. A csodahajócskát a mester valószínűleg ki fogja állítani valahol.

Az osztályorsjáték titkaiból.

Ahol az állam milliőkat veszít.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 22.

A magyar kir. szabad. osztályorsjáték r.-t. arról nevezetes, hogy mérlegét magyar lapokban sohasem publikálja, úgy, hogy azt csak németországi lapokból lehet részletesen megtudni. De ha azután az itt megjelent mérleget szemügyre vesszük, akkor világos,

hogy a mérleg ismeretét ez a társulat üzletkulantériából vonja el a magyar közönség szeméi elől, mert nem akarja üzlettársát a magyar államot, annak az országos blamázsra kitenni, hogy a mérlegből minden adófizető polgár megláthassa, micsoda üzletet, micsoda szerződést kötött a magyar állammal a tökéletesen idegen részvénytársasággal.

A mérlegből mindenekelőtt meglátjuk azt, hogy a társulat alaptőkéje a múlt évben csekély 40 százalékot jövedelmezett. De bátran jövedelmezhetett volna mégegyszer annyit is, ha a társulat majdnem fele részvénytőkéjét egy rosszul jövedelmező fényes palotába bele nem fektette volna és igazgatóit szinte fejedelmi fizetésekben nem részesítené.

Az üzlet ezen óriási jövedelmezőségnek pedig egy idegen egyszerű kulcsa van. A sorsolási terv szerint az évente kisorsolt nyeremények összege 26.320.000 K-ra rug. Ebből a társulatnak szerződése értelmében joga van 20 százalékot, vagyis 5.264.000 K-t maga részére levonni, fizet pedig belőle 2 és fél százalék jutalékot azaz 921.200 K-t a főelárusítóknak, így tehát megmarad a szerződésből kifolyólag minden rizikó és kiadás nélkül tisztán 4.342.800 K. évi járadéka. Ebből elfizet a magyar államnak évi bér fejében 2.400.000 K-t, ellenőrzési költségek fejében 200.000 K-t, összesen 2.600.000 K-t, vagyis a magyar állammal kötött szerződés a vállalatnak évi 1.922.800 K. tiszta járadékot hoz minden tőkebefektetés, minden kockázat és minden kiadás nélkül.

Ennél a szerződésnél tehát a magyar állam évente elfizet majdnem kétfélmillió koronát, ugyanaz a magyar állam, a mely háztartása egyensúlyának megóvása céljából a legkisebb adóhátralékos nyomoruságos irgóságait transferáltatja, a magas átruházási illetékekkel egész iparágakat tesz tönkre, a másodosztályu kereseti adóval a világ egyik legigazságtalanabb adónemét tartja fenn

Ugy véljük, ezeket látva, a magyar országyűlés pénzügyi kormányzatunk óvatosságának és takarékosságának valami különösebb elismeréssel nem tartozik. Ily elismerést adnak legfeljebb az osztályorsjáték r.-t. közgyűlése szavazhatna meg. Ez azonban teljes joggal.

CSARNOK.

A komikus.

— E beszéles. —

Írta: Sz. Á.

I.

Magába morogva pödörgeti hosszú nagy bajuszát:

— Jól tette le a szigorlatot, kitüntetéssel! Brávó! Ezt szeretem; Jó ezse van, akárcsak az apjának, — s elégtelen mosolyog.

A mosoly ritka az öreg Kovács arcán. De nem is lehet kívánni, hogy egy ember a ki folyton béresekkal, guvásokkal foglalkozik folyton parancsol, s munkával van elfoglalva nevetgélésre is ideje legyen. Az ő szórakozása a szántás, vetés, mulatsága a folytonos munka.

Több, mint 25 esztendeje van már a gróf Vajnaynál mint tisztartó. Szegény szülők gyermeke lévén tanulmányait nem végezte be egészen. Később katona lett s az 1848-iki szabadságharcban főhadnagyirangot vívott ki magának hősiességével. Arczán most is látható egy nagy vágás mit egy vass némettől kapott, kit ő kardjával megölt. A világi fegyverletétel után ő is a menekülők közé tartozott s gróf Vajnay kiváltságos gyermekkor ismeretségben volt s kivel később iskoláit is együtt végezte, — elrajtette s álnév alatt menhelyett adott birtokán mint inas. Az általános arnostia után visszavéve régi nevét tisztartóvá tette meg a gróf és ettől a pillanattól kezdve boldogan élt nejevel s a kis fiúcskájával.

Az öreg gróf elhalálozván fiára maradt a birtok; de a fiu a gazdálkodáshoz nem sokat értve meghagyta az öreget hivatalában s annyira megszerette hű ragaszkodásáért és ügyes gazdálkodásáért, hogy tanácsát mindenben kikérte semmit nem tudott nélkül s apám aramnak szőlította. Később a fiatal gróf megnősülve jobban utána látott a gazdálkodásnak és ennek is az öreg Kovács örült, hogy a fiut jóra tanította s oly barátságos viszony fejlődött ki közöttük, hogy a grófnak egy fávó rokonát egy bájos 17 éves leánykái magához vett a gróf s meg egyezett öreg Kováccsal, hogy Bélát össze házastják a szép Jolánnal s ügyvédi irodát nyit neki. Ennek örült most leginkább a vén Kovács — Hogy fognak a fiatalok megismerkedni, hogy megszeretik egymást és ő milyen boldog lesz, ha látja majd a városban egy falra szegezett táblán Dr. Kovács Béla köz és válló ügyvéd.

A jó anya keble is duzzadt az örömtől erre gondolva és sirva mondogatta azt férjének:

— Jaj, apukám, csak megszeretné az a rossz fiu azt a Jolánt; De boldogok lennének!

Ugy e beköltözünk hozzájuk a városba? De nem maradok itt akkor tovább a sok baromfi és disznó között. Azután gondold meg hogy kell valaki a háznál ha kicsike is lesz: mert lesz! Ugy e apuka, hogy lesz!

— Lesz, lesz! — Volt rá a laconicus felelet. — De ha itt sokat beszélsz, akkor a hunak nem lesz mit enni.

— Jaj istenem, hogy elfeledkeztem. Megyek is; mert az e haszontalan Jutka biztosan odaégetté a pecsenyét. S halad a konyhába a hol még hallatszik folyton a jólelkű asszony zsörtölődése.

Az öreg katona kiveri pipáját s óráját néz ve felált, mondván:

— Mindjárt itthon lesz a kölyök s azzal be megy a szobába, a tükör előtt még egyszer rendbe hozza haját, bajuszát s ki megy a tornácra, várva mikor fordul be a kocsi a nagy udvarra és hogy az ő kedves Béláját.

Ismét megnézi óráját s fejét csóválva szidja, hogy elromlott s késik, pedig 20 év óta jól járt. De hogy késik, de hogy késik csak a türelmetlen apa szív siet.

De nini, a nagy fasornál most fordul be a kocsi ez ő. Felteszi hogy jobban lássa a szemüvegét csakugyan ő!

— Anya! gyere már ki, hiszen itt van! Hallod? Gyere már! Én nem tudom hogy neked most más dolgod van! Talán a fiad volna mindennél az első?

— Jó jó! Hiszen te küldtél a konyhába s most visszaközel! S a jó két öreg örömeiben majd nem összevesz. De most bekanyarosik az udvarra a kocsi s a jó öreg Andris kocsis már messziről kiáltja könyes szemekkel:

— Meghoztam a fiatal urat!

A sok csók egymást éri anya és fiu között, hol sir hol nevet a jó öreg asszony s maga találja helyét.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901 Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól)		V o n a t		Érkezik	
Debreczenből indul					
P.-Ladány*	12.—	déli	Vegyesvonat	1.28	délután
P.-Ladány	8.10	este	Személyvonat	9.43	este
Budapest	9.01	délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután
Budapest	12.36	délután	Személyvonat	8.10	este
Budapest	10.27	éjjel	Személyvonat	5.45	reggel
Budapest	4.16	délután	Gyorsvonat	9.40	este
P.-Ladány	3.37	"	Tv. sz. sz.	5.34	délután
Debreczen—M.-Sziget—Körösmező					
Királybánya	5.10	reggel	Személyvonat	2.08	délután
Körösmező	2.56	reggel	Személyvonat	12.41	délután
M.-Sziget	3.56	délután	Személyvonat	10.50	éjjel
M.-Sziget	12.17	délután	Gyorsvonat	4.56	délután
Szatmár-Németi.	7.58	este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel
Szatmár-Németi	6.46	este	Gyorsvonat	8.50	este
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22	reggel	Személyvonat	11.21	délután
Szerencs	4.01	délután	"	7.03	este
Szerencs	6.58	este	"	10.43	éjjel
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt
Tisza-Füred	4.21	délután	"	7.56	este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35	reggel	Vegyesvonat	11.16	délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31	délután	"	6.18	este
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28	reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt
"	4.08	délután	"	7.29	este
H.-Nánásig	11.20	délelőtt	"	1.18	délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen		V o n a t		Indul	
Debreczenbe érkezik				onnan	
P.-Ladány	7.41	reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel
P.-Ladány	5.03	reggel	Személyvonat	4.00	reggel
Budapest	3.36	délután	Személyvonat	9.15	délelőtt
Budapest	6.26	este	Gyorsvonat	2.03	délután
Budapest	2.53	éjjel	Személyvonat	7.05	este
Budapest	11.44	délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel
Körösmező—M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi.	8.46	reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel
Szatmár-Németi.	7.32	reggel	Személyvonat	3.45	reggel
M.-Sziget.	12.16	délután	Személyvonat	6.—	reggel
Szatmár-Németi.	6.45	este	Személyvonat	2.47	délután
M.-Sziget	3.55	délután	Gyorsvonat	11.35	délelőtt
Körösmező	10.12	éjjel	Személyvonat	1.22	délután
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07	reggel	Személyvonat	5.—	reggel
Szerencs	12.07	délután	Személyvonat	9.03	délelőtt
Szerencs	7.53	este	Személyvonat	6.10	délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18	reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel
N.-Léta—Vértes	3.13	délután	"	11.05	délután
Tisza-Lök—Debreczen.					
Tisza-Lök	8.17	reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel
Tisza-Lök	6.25	este	"	2.35	délután
H.-Nánás	3.30	délután	"	1.30	délután
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.—	reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel
Füzes-Abony	5.45	délután	"	11.35	délelőtt

Árverési hirdetés.

Alulírott kir. közjegyző közhírré teszi, hogy özv. Weissenberg Jakabné és fia debreczeni cég által Lőnyi Adolf új verőszízi cég részére eladott, azonban át nem vett és a debreczeni „Áru és terményraktár“-ban elhelyezett 135 m.m. repce a f. 1902. évi január hó 29 napjának d. e. 10 órájára kitűzött határidőben és a fentemlített helyen a legtöbbet ígérőknek, készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen elfog adatni.

Debreczen 1902. január hó napján.

Balogh Géza.
kir. közjegyző,

Hirdetések
jutányos áron felvételnek
a kiadó hivatalban.

A Cervelló tanárféle IGAZOL

és az ehhez szükséges telélegző készülék „SALUS“ a melyet bel- és külföldi kórházakban

a tüdő és légzőszervek

bajainál kipróbálták orvosi rendelésre minden gyógyszerárban kapható.

Prospektust és felvilágosítást bérmentve

küld a

„**NÁDOR GYÓGYSZERTÁR**“

Budapest, VI. Váci-körut 17.

Cs. és kir.

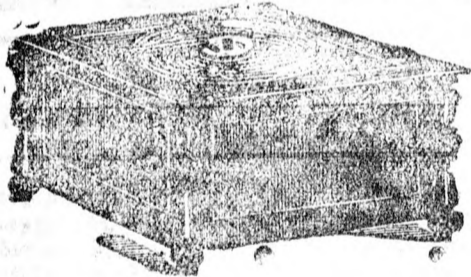

udv. hangszergyár.

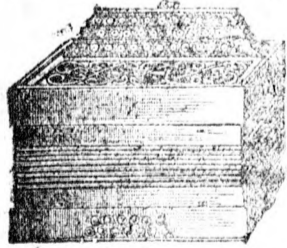
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

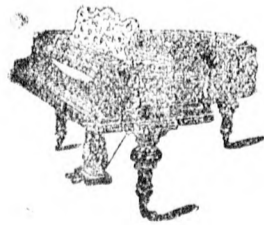

Ezen új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 fnt 50, a kóták darabja 25 kr.

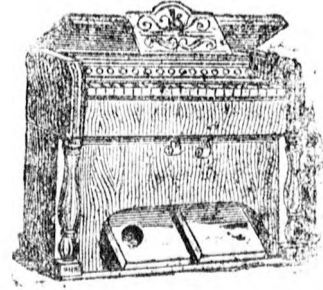
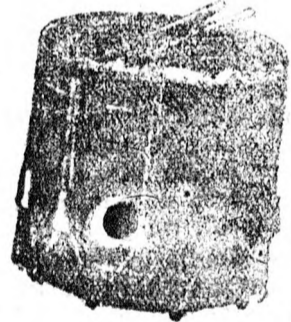

Kitűnő hangu harmonikumok
3 fttól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 fnt

iskolai hegedűk.

Uttama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyár mányu iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikumokról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő díszlámpákról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, **szibalmek, sziterák, harmonikumok, zongorák** stb.ől ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglőknek zenélő automaták.

Debreczen, nyomdát Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.